

VUOSI- KERTOMUS 2022

TEHOKKAAMPAA
TÄYTÄNTÖÖNPANON
VALVONTAA
YHTEISTYÖLLÄ
TIIVISTELMÄ

edpb

European Data Protection Board

JOHDANTO

Euroopan tietosuojaneuvosto on yleisellä tietosuoja-asetuksella perustettu riippumaton EU-elin, jonka tavoitteena on huolehtia tietosuoja sääntöjen yhdenmukaisesta soveltamisesta koko Euroopan talousalueella. Tähän tavoitteeseen tietosuojaneuvosto pyrkii edistämällä kansallisten valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä ja antamalla yleisiä, Euroopan talousalueen laajuisia ohjeita tietosuoja sääntöjen tulkinnasta ja soveltamisesta.

Tietosuojaneuvosto koostuu EU:n valvontaviranomaisten päälliköistä ja Euroopan tietosuojavaltuutetusta (EDPS). Myös ETA-maiden (Islanti, Liechtenstein ja Norja) valvontaviranomaiset ovat Euroopan tietosuojaneuvoston jäseniä, vaikka niillä ei ole äänioikeutta. Euroopan komissiolla ja yleiseen tietosuoja-asetukseen liittyvissä asioissa

myös Euroopan vapaakauppajärjestön valvontaviranomaisella on oikeus osallistua tietosuojaneuvoston toimintaan ja kokouksiin. Tietosuojaneuvoston toimipaikka on Brysselissä.

Euroopan tietosuojavaltuutettu huolehtii tietosuojaneuvoston sihteeristön tehtävistä. [Yhteisymmärryspöytäkirjassa](#) määritellään tietosuojaneuvoston ja Euroopan tietosuojavaltuutetun välisen yhteistyön ehdot.

1. VUODEN 2022 TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT

1.1. YHTEISTYÖ TÄYTÄNTÖÖNPANON VALVONNASSA

Tietosuojaneuvostolla on keskeinen rooli tietosuojalainsäädännön täytäntöönpanon valvonnassa. Se varmistaa johdonmukaisen täytäntöönpanon valvonnan ja edistää valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä. Vuonna 2022 yhteistyötä täytäntöönpanon valvonnassa virtaviivaistettiin useilla aloitteilla:

- Useat työryhmät käsittelivät keskeisiä rajatylittäviä kysymyksiä.
- Kaikkiaan 22 valvontaviranomaista toteutti koordinoitua selvityksiä noin sadasta ETA-maissa julkisella sektorilla käytetystä pilvipalvelusta.

- Valvontaviranomaisten valvonta-, tutkinta- ja täytäntöönpanovalmiuksia tukeva ja lisäävä asiantuntijapooli perustettiin.

Tietosuojaneuvosto piti huhtikuussa 2022 Wienissä kokouksen vuosien 2021–2023 strategiansa mukaisesti. Kokouksessa jatkettiin työtä, jonka tarkoituksena on laatia kattava yhteistyömalli tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanon valvontaan liittyvien kysymysten ratkaisemista varten. Kokouksessa jäsenet vahvistivat uudelleen sitoutumisensa tiiviiseen rajatylittävään yhteistyöhön. Kokouksessa hyväksytyssä julkilausumassa korostettiin jäsenten hyväksymiä toimia, joilla parannetaan yhteistyötä strategisissa asioissa ja monipuolistetaan tietosuoja-asetuksen vankan täytäntöönpanon valvonnan takaamiseksi käytettyjen yhteistyömenetelmien valikoimaa.

Tietosuojaneuvosto hyväksyi myös valvontaviranomaisten, tietosuojaneuvoston ja kolmansien osapuolten välisen tehokkaan vuorovaikutuksen edistämiseksi [ohjeet 2/2022 yleisen tietosuoja-asetuksen 60 artiklan soveltamisesta](#). Tarkoituksena on antaa ohjeita yhteistyöstä ja niin sanotusta yhden luukun periaatteesta (engl. One-Stop-Shop, OSS). Käytännössä ohjeistus auttaa valvontaviranomaisia toteuttamaan omat kansalliset menettelynsä yhden luukun periaatteen puitteissa tehtävän yhteistyön mukaisesti.

Lisäksi tietosuojaneuvosto hyväksyi ensimmäisen version [ohjeista 4/2022](#), joilla yhdenmukaistetaan valvontaviranomaisten seuraamusmaksujen laskemisen tapaa. Ohjeissa tietosuojaneuvosto esittää järjestelmällisen ja kronologisen viisivaiheisen menetelmän, jonka avulla ETA-maidenvalvontaviranomaiset voivat laskea tietosuoja-asetuksen rikkomisesta määrättävät hallinnolliset seuraamusmaksut. Tämä työ edistää tietosuojaneuvoston strategiaa tehostamalla valvontaviranomaisten yhteistyötä rajatylittävissä asioissa.

1.2. KIISTANRATKAISUPÄÄTÖS 1/2022 RANSKAN VALVONTA- VIRANOMAISEN ACCOR SA:TA KOSKEVASTA PÄÄTÖSEHDOTUKSESTA YLEISEN TIETOSUOJA-ASETUKSEN 65(1) (A) ARTIKLAN PERUSTEELLA

Tietosuojaneuvoston päätös 1/2022 koski ranskalaista hotelli- ja ravintola-alan yhtiö Accor SA:ta. Ranska antoi johtavana valvontaviranomaisena Accor SA:ta koskevan päätösehdotuksen saatuaan kanteluita siitä, että rekisteröityjen oikeutta vastustaa markkinointiviestien vastaanottamista postitse ei ollut otettu huomioon ja että tarkastusoikeuden käyttämisessä oli vaikeuksia. Tietosuojaneuvosto päätti, että Ranskan valvontaviranomaisen oli arvioitava uudelleen seuraamusmaksun määrän

laskennassa huomioidut seikat, jotta seuraamusmaksu täyttää vaatimuksen varoittavasta vaikutuksesta. Tietosuojaneuvoston sitovan päätöksen seurauksena Accor SA:lle tietosuoja-asetuksen perusteella määrätyn seuraamusmaksun määrää nostettiin Ranskan valvontaviranomaisen alun perin määräämästä 100 000 eurosta 500 000 euroon.

1.3. SITOVA KIISTANRATKAISUPÄÄTÖS 2/2022 IRLANNIN VALVONTAVIRANOMAISEN META PLATFORMS IRELAND LIMITEDIÄ (INSTAGRAM) KOSKEVASTA PÄÄTÖSEHDOTUKSESTA YLEISEN TIETOSUOJA-ASETUKSEN 65(1) (A) ARTIKLAN PERUSTEELLA

Tietosuojaneuvosto antoi yleisen tietosuoja-asetuksen 65 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella sitovan päätöksen, joka koski Instagramin käytäntöä pitää lasten profiilit oletusarvoisesti julkisina ja julkistaa yritystilitoiminnon lapsikäyttäjien yhteystiedot. Tietosuojaneuvosto katsoi, että Instagram, joka on osa Meta Platforms Ireland Limited -yhtiötä (Meta IE), käsitteli lasten henkilötietoja lainvastaisesti, ja kehotti Irlannin valvontaviranomaista muuttamaan päätösehdotustaan sisällyttämällä siihen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan rikkomisen.

Irlannin valvontaviranomainen hyväksyi tietosuojaneuvoston sitovan päätöksen jälkeen Meta IE:tä koskevan lopullisen päätöksen, jossa todettiin, että Meta IE oli rikkonut tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohtaa. Lopulliseksi seuraamusmaksuksi määrättiin alun perin päätösehdotukseen sisältyneen 202–405 miljoonan euron vaihteluvälin enimmäismäärä.

Sitova päätös 2/2022 on ensimmäisen EU:n laajuinen päätös lasten tietosuojaoikeuksista. Siinä tehdään selväksi, että lasten henkilötietoja käsittelevien yritysten on noudatettava tietojen käsittelyssä erityisiä varotoimia.

**1.4. SITOVA
KIISTANRATKAISUPÄÄTÖS
3/2022 IRLANNIN VALVONTA-
VIRANOMAISEN META
PLATFORMS IRELAND
LTD:N FACEBOOK-
PALVELUA KOSKEVASTA
PÄÄTÖSLUONNOKSESTA
SEKÄ SITOVA
KIISTANRATKAISUPÄÄTÖS
4/2022 IRLANNIN
VALVONTAVIRANOMAISEN
META PLATFORMS IRELAND
LTD:N INSTAGRAM-
PALVELUA KOSKEVASTA
PÄÄTÖSLUONNOKSESTA
TIETOSUOJA-ASETUKSEN 65
ARTIKLAN PERUSTEELLA**

Tietosuojaneuvosto antoi tietosuoja-asetuksen 65 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella kaksi sitovaa päätöstä Facebookin ja Instagramin käyttäytymiseen perustuvaa mainontaa varten suorittamien käsittelytoimien lainmukaisuudesta ja läpinäkyvyydestä. Päätökset annettiin sen jälkeen, kun johtavana valvontaviranomaisena toiminut Irlannin valvontaviranomainen oli käynnistänyt kaksi kiistanratkaisumenettelyä osallistuvien valvontaviranomaisten esittämistä vastalauseista.

Tietosuojaneuvoston mukaan Meta IE:ltä puuttui kummassakin tapauksessa oikeusperusta käsittelylle ja se rikkoi sen vuoksi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohtaa. Tietosuojaneuvosto kehotti Irlannin valvontaviranomaista määräämään lopullisissa päätöksissään Meta IE:n saattamaan käyttäytymiseen perustuvaa mainontaa varten suoritettujen henkilötietojen käsittelyn tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaiseksi Facebook- ja Instagram-palveluissa.

Lisäksi tietosuojaneuvosto oli arkaluonteisten tietojen käsittelyn lainmukaisuuden arvioinnin

osalta eri mieltä Irlannin valvontaviranomaisen ehdottamasta johtopäätöksestä, jonka mukaan Meta IE:llä ei olisi lakisääteistä velvoitetta käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja suostumuksen perusteella, sillä tätä ei voitu varmasti todeta ilman lisäselvityksiä. Tietosuojaneuvosto päätti tämän vuoksi, että Irlannin valvontaviranomaisen on suoritettava uusi selvitys. Tietosuojaneuvosto myös kehotti Irlannin valvontaviranomaista toteamaan molemmissa lopullisissa päätöksissä, että käsittelyn kohtuullisuuden periaatetta oli rikottu ja käyttämään asianmukaisia korjaavia toimivaltuuksia.

Seuraamusten osalta tietosuojaneuvosto katsoi, että ehdotetut summat eivät täyttäneet tehokkuutta, oikeasuhteisuutta ja varoittavuutta koskevaa vaatimusta, ja että myös tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan rikkomisesta tulisi määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu. Siksi Irlannin valvontaviranomainen korotti merkittävästi seuraamusmaksujen enimmäismäärää lopullisiin päätöksiin (Facebookin osalta 36 miljoonasta 210 miljoonaan euroon ja Instagramin osalta 23 miljoonasta 180 miljoonaan euroon).

**1.5. SITOVA
KIISTANRATKAISUPÄÄTÖS
5/2022 IRLANNIN VALVONTA-
VIRANOMAISEN WHATSAPP
IRELAND LIMITED
-YHTIÖTÄ KOSKEVASTA
PÄÄTÖSEHDOTUKSESTA
TIETOSUOJA-ASETUKSEN 65
ARTIKLAN PERUSTEELLA**

Tietosuojaneuvosto antoi joulukuussa 2022 sitovan päätöksen valitukseen perustuvasta selvityksestä, joka koski WhatsApp IE:n palvelujen parantamiseksi suorittaman käsittelyn lainmukaisuutta ja kohtuullisuutta. Tietosuojaneuvoston mukaan WhatsApp IE käytti henkilötietojen käsittelyn oikeusperustana epäasianmukaisesti sopimusta ja rikkoi siten tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohtaa.

Lisäksi se katsoi, että WhatsApp IE:n toiminta rikkoi tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista kohtuullisuuden periaatetta.

Tietosuojaneuvosto pyysi Irlannin valvontaviranomaista selvittämään WhatsApp IE:n käsittelytoimia sen määrittämiseksi, käsitteleekö yhtiö erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja (tietosuojasetuksen 9 artikla), tai käsitteleekö se tietoja käyttäytymiseen perustuvaa mainontaa tai markkinointia varten tai toimittaakseen tietoja kolmansille osapuolille ja vaihtaakseen tietoja sidosyritysten kanssa palvelujen parantamiseksi.

Korjaavien toimivaltuuksien käytön osalta tietosuojaneuvosto kehotti Irlannin valvontaviranomaista määräämään lopullisessa päätöksessään, että WhatsApp IE saattaa palveluehdoissaan palvelujen parantamiseen tähtäävän henkilötietojen käsittelyn määrittelyssä ajassa tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaiseksi. Lisäksi se kehotti valvontaviranomaista määräämään tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan rikkomisesta hallinnollisen seuraamusmaksun.

Tietosuojaneuvoston sitovat päätökset on riitautettu tuomioistuimessa, ja tietosuojaneuvoston sihteeristö valmistelelee asiassa puolustusta. Joulukuun 7. päivänä 2022 annetussa unionin yleisen tuomioistuimen tuomiossa todettiin, että WhatsApp Ireland Ltd:n (WhatsApp IE) nostama kumoamiskanne tietosuojaneuvoston sitovaa päätöstä 1/2021 vastaan jätetään tutkimatta.

2. EUROOPAN TIETOSUOJANEUVOSTON TOIMET VUONNA 2022

Tietosuojaneuvosto antaa yleisiä ohjeita EU:n tietosuojalainsäädännöstä varmistaakseen, että yleistä tietosuojasetusta sovelletaan johdonmukaisesti koko EU- ja ETA-alueella. Tietosuojaneuvosto hyväksyi

vuonna 2022 yhteensä 12 ohjetta ja suositusta, jotka koskivat muun muassa ilmoituksia henkilötietojen tietoturvaloukkauksista, henkilötietojen siirtoon liittyviä käytäntöjä, rekisteröidyn oikeuksia, harhaanjohtavaa suunnittelua, hallinnollisten seuraamusmaksujen laskemista ja sovintoratkaisujen käytännön toimeenpanoa. Tietosuojaneuvosto myös hyväksyi julkisen kuulemisen jälkeen kaksi näistä ohjeista ja suosituksista.

Tietosuojaneuvosto hyväksyi myös kahdeksan EU:n toimielimille tai kansallisille viranomaisille osoitettua lainsäädäntöasiakirjaa. Näihin lukeutuu neljä yhdessä Euroopan tietosuojavaltuutetun kanssa annettua yhteistä lausuntoa EU:n lainsäädäntöehdotuksista.

Tietosuojaneuvosto antoi yhdenmukaisuuslausuntoja varmistaakseen, että kansalliset valvontaviranomaiset soveltavat tietosuojasetusta yhdenmukaisesti. Vuonna 2022 tietosuojaneuvosto antoi tietosuojasetuksen 64 artiklan nojalla 32 lausuntoa. Useimmat niistä koskivat päätösehdotuksia yritystä koskevista sitovista säännöistä ja sertifiointielimen tai käytäntöjen valvontaelimen akkreditointivaatimusten luonnoksia.

3. VALVONTAVIRANOMAISTEN TOIMINTA VUONNA 2022

Kansalliset valvontaviranomaiset ovat riippumattomia viranomaisia, jotka valvovat tietosuojalainsäädännön yhdenmukaista soveltamista. Niillä on keskeinen rooli yksilöiden tietosuojaoikeuksien turvaamisessa, ja tämän ne tekevät erityisesti käyttämällä korjaavia toimivaltuuksia. Tietosuojaneuvoston verkkosivuilla esitellään erilaisia valvontaviranomaisten valvontatoimia, jotka liittyvät tietosuojasetuksen kansalliseen täytäntöönpanoon.

Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu ylläpitää rekisteriä kansallisten valvontaviranomaisten yhden luukun periaatteen mukaisesti tekemistä päätöksistä (tietosuojasetuksen 60 artikla). Rekisteri on arvokas resurssi, joka osoittaa, miten valvontaviranomaiset

toimivat yhdessä yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanemiseksi. Se tarjoaa mahdollisuuden tutustua eri valvontaviranomaisten tekemiin tai eri valvontaviranomaisia koskeviin päätöksiin tietyistä rekisteröidyn oikeuksista.

Vuoden 2022 kertomus sisältää koosteen, jossa analysoidaan tietosuoja-asetuksen 17 artiklaan (oikeus tietojen poistamiseen) ja 21 artiklaan (oikeus vastustaa tietojen käsittelyä) liittyviä päätöksiä.

3.1. RAJATYLITTÄVÄ YHTEISTYÖ

Yksi valvontaviranomaisten tehtävistä on koordinoida päätöksentekoa rajatylittävissä asioissa.

Tietokantaan tallennettiin 1. tammikuuta ja 31. joulukuuta 2022 välisenä aikana 310 asiaa, joista 254 oli saanut alkunsa kantelusta ja loput 56 oli käynnistetty muista syistä, kuten selvitysten, oikeudellisten velvoitteiden ja/tai tiedotusvälineiden raportoinnin perusteella.

Yhden luukun periaate edellyttää yhteistyötä johtavan valvontaviranomaisen ja osallistuvien valvontaviranomaisten välillä. Johtava valvontaviranomainen johtaa selvitystä, ja sillä on keskeinen rooli, kun pyritään saamaan aikaan koordinoitu päätös ja pääsemään yhteisymmärrykseen osallistuvien valvontaviranomaisten kesken. Kaikkiaan 1. tammikuuta ja 31. joulukuuta 2022 välisenä aikana toteutettiin 714 yhden luukun periaatteen mukaista menettelyä, joiden tuloksena annettiin 330 lopullista päätöstä.

Keskinäisen avunannon menettelyllä kansalliset valvontaviranomaiset voivat pyytää tietoja muilta valvontaviranomaisilta tai pyytää muita yhteistyöhön liittyviä toimenpiteitä, kuten ennakkohyväksyntää ja -kuulemista sekä tarkastusten ja tutkimusten toteuttamista koskevia pyyntöjä. Valvontaviranomaiset käynnistivät 1. tammikuuta ja 31. joulukuuta 2022 välisenä aikana 248 virallisen keskinäisen avunannon menettelyä ja 2 924 vapaaehtoisen keskinäisen avunannon menettelyä.

4. SIDOSRYHMIEN KUULEMINEN

Tietosuojaneuvosto toteutti viidennen vuotuisen selvityksen osana toimintansa tarkastelua tietosuoja-asetuksen 71 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Selvityksessä keskityttiin tietosuojaneuvoston työhön ja tuotoksiin vuonna 2022, erityisesti ohjeisiin, yhteisiin lausuntoihin ja kuulemisiin. Tarkoituksena oli selvittää ohjeiden hyödyllisyyttä tietosuoja-asetuksen säännösten tulkinnessa ja löytää parempia tapoja tukea organisaatioita ja yksilöitä EU:n tietosuojalainsäädäntöön liittyvissä asioissa. Selvitykseen osallistui tietosuoja- ja IT-alan asiantuntijoita, EU-alueen tietosuojavastaavien edustajia sekä tutkijoita ja asianajajia tietosuojan ja yksityisyyden suojan aloilta.

5. STRATEGIA JA TAVOITTEET VUODELLE 2023

Tulevina vuosina tietosuojaneuvosto aikoo lisätä toimia vuosien 2021–2023 strategiansa neljään pilariin liittyvien keskeisten toimien saattamiseksi päätökseen. Näitä ovat yhdenmukaistamisen edistäminen ja vaatimusten noudattamisen helpottaminen (pilari 1), tehokkaan täytäntöönpanon ja kansallisten valvontaviranomaisten toimivan yhteistyön tukeminen (pilari 2), perusoikeudet huomioon ottava lähestymistapa uusiin teknologioihin (pilari 3) ja globaalin ulottuvuuden huomioiminen (pilari 4). Helmikuun 2023 alkupuolella tietosuojaneuvosto laati työjärjestyksensä 29 artiklan mukaisesti kaksivuotisen työohjelman vuosiksi 2023 ja 2024 tietosuojaneuvoston strategian ja jäsenten määrittämien sidosryhmien kannalta keskeisten tarpeiden perusteella.

YHTEYSTIEDOT

Postiosoite

Rue Wiertz 60/Wiertzstraat 60, 1047 Bruxelles/Brussel,
BELGIQUE/BELGIË

Toimipaikan osoite

Rue Montoyer 30/Montoyerstraat 30, 1000 Bruxelles/Brussel,
BELGIQUE/BELGIË